

Повідомлення про намір отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря

ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (код ЄДРПОУ: 44768034); юридична та поштова адреси: Україна, 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 9А. Контактний номер телефону: 0473025746; Електронна пошта: chigirinlisgosp@ukr.net.

Місцезнаходження ФЛП «ЧИГИРИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (Яничанське лісництво): 20942, Черкаська обл., Черкаський р-н, с. Іванівка, вул. Миру, 75А.

Мета отримання дозволу на викиди: отримання дозволу на викиди для існуючого об'єкту.

Виробнича діяльність, яку здійснює ФЛП «ЧИГИРИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (Яничанське лісництво), не підпадає під дію ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля», так як потужність опалювального обладнання в котельні складає менше 50МВт. Усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки дерев на ФЛП «ЧИГИРИНСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО» ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ» (Яничанське лісництво) складають менше 1гектару, усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду відсутні, тому підприємство не підпадає під дію Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

Основний вид діяльності підприємства – лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві. На території Яничанського лісництва встановлено котел для опалювальних потреб, паливо – відходи деревини та бензогенератор.

Під час роботи в атмосферу викидаються забруднюючі речовини (т/рік): речовини у вигляді суспендованих твердих частинок – 0,123, оксиди вуглецю-0,0879, оксиди азоту-0,183, азоту(1) оксид (N₂O)- 0,00196, сірки діоксид-0,0022 НМЛОС-0,0244, метан-0,00244. Крім того, вуглецю діоксид – 51,301 т/рік.

Підприємство відноситься до третьої групи об'єктів за складом документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, в залежності від ступеня впливу об'єкта на забруднення атмосферного повітря.

Відповідно до Наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України №108 від 09.03.2006р. заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва та заходи щодо скорочення викидів не розроблялися.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від Яничанського лісництва не створюють перевищення рівня впливу на атмосферне повітря на межі санітарно-захисної зони та відповідають вимогам Наказу № 309 від 27.06.2006р. та Наказу №177 від 10.05.2002р.

Зауваження громадських організацій та окремих громадян приймаються протягом 30-ти днів з дня публікації до Черкаської обласної військової адміністрації/Черкаської обласної адміністрації за адресою: 18001, Черкаська обл., м. Черкаси, бульв. Шевченка, буд. 185, тел. (0472) 37-22-49, 37-29-15, 36-11-13 srzg@ck.gov.ua.

Черкаський КРАЙ

Середа
5 липня 2023 року
№27 (20479)

Перша обласна громадсько-політична газета

Ціна договірна

**ПОВЕРТАЮТЬСЯ
СУБОТНІ
джазові
вечори**
стор. 12

Бригаді територіальної оборони ЗСУ — 5 років

**Сила і міць
Черкащини, гідний
опір російським
окупантам на
фронті — 118
окрема бригада
територіальної
оборони ЗСУ
днями відзначила
п'ять років із дня
заснування.**

Від усієї громади подякував нашим захисникам і захисницям очільник Черкащини Ігор Табурець:

— Зараз усією Україною ми пишемо її нову історію, — відзначив начальник ОВА. — Це історія боротьби та незламності, подвигів наших воїнів, героїзму та самовідданості. Нині тероборонівці Черкащини чинять гідний опір російським окупантам на фронті. Ми пам'ятаємо кожного, хто до останнього боровся за країну і повернувся на щиті.

Принагідно бригаді передали чергове підсилення. Це 11 дронів «мавік» для вдалого полювання на ворога. Їх придбали у співпраці з міською радою Черкас.

— На рівні ОВА ми постійно в пошуку ресурсів для допомоги підрозділу, координуємось із партнерами, благодійниками, волонтерами, — додав Ігор Табурець.

Порятунок

Черкаська екстренка ЕВАКУЮВАЛА ДІТЕЙ ІЗ ЗАПОРІЖЖЯ

Працівники Черкаської екстренки долучилися до евакуації із Запорізької області дітей з особливими потребами, які перебували у тяжкому стані, розповіли у пресслужбі медичної установи.

Для цього послали по дітей автобус екстреної медичної допомоги «Софія» та реанімобіль, в евакуації в минулі вихідні взяли участь 15 осіб. Долучилась і одна бригада Запорізької екстренки.

Було перевезено 9 дітей, четверо з них — з реанімаційного відділення. Одна дитина була на ШВЛ, інші потребували постійної кисневої підтримки, медикаментозного забезпечення та спеціального догляду під час транспортування. Дітей доставили в медзаклади Тернопільської області.

Такий план транспортування для автобуса «Софія», а зважаючи на кількість пацієнтів, їхній особливий стан та терміновість евакуації, було зроблено вперше, та й для всієї екстреної допомоги України також.

Унікальний аналізатор ПРАЦЮЄ В ІНФЕКЦІЙНІЙ ЛІКАРНІ

Попри те, що приватних медлабораторій зараз — на кожному розі, й вартість їх послуг для багатьох — недоступна, ще й не завжди можна відшукати потрібну послугу.

Комплексний автоматичний біохімічний аналізатор Vitros 5600 уже рік працює в інфекційній лікарні Черкас, інформує «Іль-дана». Американський прилад забезпечує якісну роботу медиків: він єдиний в Україні такого класу.

— На цьому апараті виконуємо щонайменше 217 найменувань досліджень: біохімічні, імунохімічні, гормональні, на маркери вірусних гепатитів, серологічні — на ВІЛ, наявність наркотиків у сечі й крові. Ми провели вже понад 130 тисяч досліджень, — розповідає Світлана Степанюк, вірусолог, завідувачка клініко-діагностичної лабораторії.

Прилад забезпечує найбільший спектр досліджень у Черкасах та області — ширший, ніж у деяких приватних лабораторіях.

Реклама

СЛУХОВІ АПАРАТИ

**Скринінг, підбір, тестування
БЕЗКОШТОВНО***

**Апарат HA Arena P 1 BG
виробництва Німеччина - 2 800 грн**

Товар сертифіковано. Сертифікат № PR.402-17 від 28.08.2020 р. Дійсний до 18.06.2024 р. Виробництво SIVANTOS GmbH (Ерланген, Німеччина), колишня назва SIEMENS AT

бульвар Шевченка, 180 **тел. (0472) 38-50-38**
(098) 738-50-38 (050) 838-50-38*

САМОЛІКУВАННЯ МОЖЕ ЗАШКОДИТИ ВАШОМУ ЗДОРОВ'Ю

Новини України

НА 4 ЛИПНЯ:

Війна в Україні закінчиться після визволення окупованого росіянами Криму. Без повернення півострова вона не може бути завершена. Про це в інтерв'ю CNN заявив Президент України Володимир Зеленський.

Запорізька АЕС була підключена до резервної лінії електропередач напругою 330 кВ вперше за чотири місяці з моменту її пошкодження. Про це йдеться у заяві директора Міжнародного агентства з атомної енергії Рафаеля Гроссі.

Мережі АЗС знову підвищили ціни на пальне від 1 до 5 грн за літр після повернення оподаткування реалізації пального, яке діяло до повномасштабної війни. Про це свідчать дані моніторингу роздрібного ринку Консалтингової групи «А-95».

Російські загарбники за роки окупації та війни (від 2014 року) вивезли до російської федерації 700 тисяч українських дітей. Про це повідомив голова Міжнародного комітету ради федерації Григорій Карасін у своєму Telegram.

Із 1 серпня 2023 року внесення готівки через термінали самообслуговування для поповнення карток вимагатиме введення номеру телефону платника. Про це повідомили у Національному банку. Водночас це не поширюється на сплату комунальних платежів, оплату квитків для залізничних перевезень, оплату проїзду в міському і приміському транспорті, поповнення проїзних і транспортних карт та сплату податків, штрафів, адміністративних послуг і зборів.

Самооцінка громадянами України свого добробуту майже не змінилася після повномасштабного вторгнення і тримається на приблизно однаковому рівні, свідчать результати соціологічного опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології. Водночас фінансова ситуація дуже погіршилася: у 64% громадян дохід знизився, а 27% через вторгнення втратили роботу, значна кількість втратила майно та житло.

Резонанс

Яким буде курс долара після війни

Курс валют після війни в Україні залежатиме від кількох факторів: формату завершення війни та відновлення. Про це сказав економіст, фінансовий аналітик Олексій Куц.

«Після завершення війни — це взагалі вже таке економічне фентезі, що буде. Тобто тут така суцільна футурологія. Все залежатиме від формату завершення війни і формату відновлення. Якщо нам будуть надходити значні кошти від наших західних партнерів на відновлення, і це будуть дійсно ті цифри, які ми просимо в Луганно чи Лондоні, тоді гривня буде навіть посилюватися, тому що буде дуже сильний приплив валюти в країну», — пояснює економіст. Якщо формат відновлення буде слабкий, тобто Україні будуть давати кошти лише на покриття внутрішніх бюджетних дефіцитів, тоді гривня залишатиметься стабільною, але не буде такого суттєвого її зміцнення, додає Олексій Куц.

Повернення «бойових» виплат військовим — це величезний крок назустріч Героям

Фракція «Батьківщина» вважає величезним кроком уперед ухвалення законопроекту №9342 про виплати «бойових» військовим, що перебувають на лікуванні й проходять реабілітацію, та встановлення 30-денної оплачуваної відпустки.

На цьому наголосила лідерка «Батьківщини» Юлія Тимошенко під час обговорення законопроекту про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань, пов'язаних із проходженням військової служби під час дії воєнного стану.

Юлія Тимошенко уточнила, що в законопроекті враховані правки депутатів «Батьківщини» щодо виплат у повному обсязі «бойових»

військовим, які перебувають у шпиталях на лікуванні та протягом двох місяців проходження реабілітації.

«Таким військовим повністю зберігається сума виплат, яку вони отримували, захищаючи Україну на передовій. Йдеться про 100 тисяч гривень та додаткових 20 тисяч гривень. Окрім цього такі виплати здійснюватимуться протягом двох місяців реабілітації», — пояснила Юлія Тимошенко. До того ж, за наполя-

ганням депутата фракції Михайла Цимбалюка, було збільшено термін відпусток військовослужбовцям. Так під час дії воєнного стану військовим надаватиметься частина щорічної відпустки обсягом 30 днів, курсантам — канікулярна відпустка 10 днів зимова та 20 днів літня, строковикам — 30 днів.

Утім лідерка «Батьківщини» стурбована тим, що не була врахована пропозиція фракції щодо збільшення у 2,5 раза фінансування паке-

тів НСЗУ на лікування поранених військових.

«Ми, як держава, зобов'язані дати ту суму грошей на лікування, яка потрібна, щоб поставити поранених на ноги», — наголосила Юлія Тимошенко.

Нагорода

Під його командуванням збили 13 «Кинджалів»

28 червня у залі засідань Верховної Ради України президент Володимир Зеленський присвоїв звання Героя України полковнику Сергію Яременку, командирі 96-ої зенітної ракетної бригади повітряного командування «Центр».

«Сергій Яременко — уманчанин, командир зенітників, які збили 13 «Кинджалів». Військовий від початку повномасштабного вторгнення очолює колектив, який відбиває повітряні атаки у центральних та північних регіонах України», — зазначають у пресслужбі Уманської міськради.

У Повітряному командуванні «Центр» повідомляють, що під його командуванням за понад рік відбиття агресії воїни 96 зенітної ракетної бригади знищили близько 450 повітряних цілей ворога.

Завдячуючи наданій іноземними партнерами новітній техніці, зенітники підвищили ефективність єдиної системи ППО на кілька рівнів: успішно перенавчилися та інтегрували іноземне озброєння.

Безпека

Пожежна команда, яка приїде швидше

У Тальнівській територіальній громаді запрацювала перша добровільна пожежна команда, створена рішенням органів місцевого самоврядування в селі Криві Коліна, яка обслуговуватиме населені пункти всієї громади.

Про це повідомили в пресслужбі ГУ ДСНС України в Черкаській області.

На сьогодні у Звенигородському районі вже функціонує сім місцевих пожежних команд та одна добровільна.

Нині в Україні активно створюють добровільні пожежні підрозділи. Це команда з мотивованих жителів громади, які хочуть подбати про безпеку, свою та односельців. Вони не чергують цілодобово, не повинні йти з основного місця роботи, але мають техніку, спецодяг та знання для оперативного реагування на небезпечні події, пожежі та надзвичайні ситуації.

Дослідив «приватне життя» білого лелеки

Вийшла з друку книга «Тридцять років моніторингу популяції білого лелеки в Україні (1992-2021)». З узагальненням і аналізом результатів досліджень, на які, як зізнається її автор, орнітолог та природоохоронець, заступник директора з наукової роботи Канівського природного заповідника Віталій Грищенко, «потратив половину свого життя».

«Напевне білий лелека — це єдиний вид птахів в Україні, стан популяції якого простежувався так ретельно і довго, — зазначає пан Віталій. — І все це без будь-якої підтримки державних структур. Розмови про необхідність кадастру й моніторингу тваринного світу на державному рівні досі так і залишаються розмовами».

Книга є у вільному доступі в інтернеті. Вона — науково-популярна, а наукова. Там багато всілякої цифіри, таблиць, графіків і т.п. Моніторингові спостереження за популяцією білого лелеки ми продовжуємо далі в мірі можливого. Вже 32-ий рік — інформую науковець.

Один із висновків автора — «Багаторічні моніторингові дослідження показують, що українська популяція білого лелеки перебуває в нормальному стані, особливі проблеми наразі їй не загрожують. Вплив негативних факторів є короточасним, популяція їх успішно переборює».

Тож учімося у нашого найзнаковішого птаха.

Судитимуть Ліпандіна, який розганяв Майдан у Черкасах

Судитимуть колишнього начальника управління МВС України в Черкаській області Володимира Ліпандіна. Нині він очолює «головне управління МВС рф в Херсонській області».

Про це повідомили в пресслужбі Офісу Генерального прокурора.

За інформацією слідства, колишній керівник обласної міліції 23 та 27 січня 2014 року організував та контролював насильницькі дії правоохоронців, а також незаконні затримання громадян у Черкасах. Працівники міліції застосовували до громадян фізичне насильство та спеціальні засоби. Внаслідок цього понад 50 потерпілим заподіяно тілесні ушкодження різного ступеню тяжкості.

Крім того, співробітники міліції із перевищенням влади та застосуван-

ням заходів фізичного впливу затримали 62 особи. Потім їх доставили до органів внутрішніх справ. Там слідчі за сфальсифікованими документами склали протоколи про їх затримання та разом із прокурорами незаконно притягнули до кримінальної відповідальності за нібито участь у масових заворушеннях. Далі судді за клопотаннями слідчих та прокурорів безпідставно арештували цих громадян.

Оскільки обвинувачений упродовж тривалого часу перебуває у відпра-воохоронних органів у рф та на невідконтрольній Україні території і пере-

буває в міжнародному розшуку, щодо нього отримано дозвіл суду та проведено спеціальне досудове розслідування. Також судом йому обрано запобіжний захід — тримання під вартою.

Йому інкриміновано незаконне перешкоджання проведенню зборів та мітингів, організацію перевищення влади співробітниками міліції, що супроводжувалося насильством, незаконне затримання та притягнення до кримінальної відповідальності за відомо невинних осіб (ч.3 ст.27, ч.2 ст.28, ст.340, ч.2 ст.365, ч.3 ст.371, ч.2 ст.372 КК України).

В області розширюють мережу «класів безпеки»

Ще один «клас безпеки» відкрили на Черкащині. Цього разу в ліцеї Тернівської тергромади. Про це повідомив начальник Черкаської ОВА Ігор Табурець.

Як він зауважив, такий клас — повноцінна локація для вивчення азів безпеки. Її створено в межах обласного проекту.

— В інтерактивній формі школярі навчатимуться, як діяти при різних загрозах, врятуватися самому та допомогти довколишнім, — розповів Ігор Табурець. — Дякую обласному управлінню ДСНС і колективу закладу за таку творчу реалізацію нашої ініціативи!

Під час візиту до закладу керманіч області поспілкувався з педагогами та учнями.

— Уперше мав нагоду тут побувати і тепер розумію, чому школярі цього закладу регулярно здобувають призові місця у військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»), — зауважив Ігор Табурець. — Це справді опорний заклад у сенсі національно-патріотичного виховання. Власні проекти, цікаві практики, історико-етнографічний музей козацтва, належне вшанування воїнів-випускників ліцею. Атмосферно й автентично.

Нагадаємо, на Черкащині вже відкрили 37 «класів безпеки» у школах.

Пресслужба ОДА

Міжнародна допомога

Норі й фурікаке

ПЕРЕДАЛИ ЧЕРКАСЬКИМ БІЙЦЯМ ЯПОНСЬКІ БЛАГОДІЙНИКИ

Кілька десятків пакунків японських морепродуктів, зокрема водоростей норі та приправи фурікаке, надіслав для черкаських захисників благодійник із Японії Джунічі Ковака.

Наш колега і друг «Черкаського краю» Джунічі Ковака — успішний редактор японського журналу, що спеціалізується на висвітленні питань здорового способу життя, якості харчових продуктів. Під час війни він активно допомагає українському народу, підтримує працівників медіа та їхні родини. Тож цілком заслужив переможну відзнаку Національного конкурсу «Благодійна Україна-2022» у номінації «Медіа і добротність».

Пан Ковака, схвильований злочинними намірами російських військ вчинити теракт на Запорізькій АЕС, надіслав українським дітям, освітянам, журналістам сушені морепродукти як природне джерело йоду для запобігання радіаційного ураження.

Цього разу подбав і про черкаських захисників, які втримують українські позиції на передовій. Для зміцнення їхнього здоров'я та профілактики йододефіциту надіслав підбірку фурікаке — найвідоміших сухих приправ у Японії, яку використовують для приготування рису. А також десяток коробок норі — сушених листків водорості, що використовуються як обгортка для суши чи збагачення смаку супів і локшини.

У листі до редакції «Черкаського краю», через яку здійснив важливу передачу, Джунічі Ковака написав: «Все це — для солдатів, які воюють на полі бою, для запобігання радіаційного ураження їхнього організму. Нехай ідуть, насолоджуються, покращують стан здоров'я. Кошти надали читачі журналу «Food and Life Safety». Слава Україні!».

Із Черкас японські смаковинки потрапили до захисників завдяки клопотам волонтерки Олени Макаренко, яка спільно з групою «Черкаські лисичі» регулярно відправляє смачну і корисну їжу бійцям на фронт. Серед них і її син — мужній захисник Дмитро.

Тетяна КАЛИНОВСЬКА

Нашій коректорці Ользі Суській — 55

Бадьорий, дзвінкий голос Ольги Суської лунає в коридорах «Черкаського краю» з жовтня 2006 року, коли прийшла на посаду коректорки «Черкаського краю». До цього працювала в районці, тобто все життя — в газетній справі.

Відповідаючи за грамотність газети, завжди цікавиться новинками від мовознавців і знає різні школи і течії в середовищі філологів — як пропонують по-новому писати слово чи розставляти знаки одні, й чому категорично проти інші. Володіє даром редагувати тексти так, щоб у них було менше важких бюрократичних зворотів, пустослів'я і більше здорового глузду.

У колективі редакції, якщо у кого є питання з найрізноманітніших сфер життя — сільське господарство, медицина, психологія, техніка, політика, — побутує думка, що «це до Ольги Суської: вона все знає». Бо усім цікавиться, до тонкощів.

Ольга Суська не боїться як редагування газетних текстів реклами й оголошень найдрібнішим шостим кеглем, так і роботи в селі на городі. Тож з партики готує тематичні сторінки аграрних порад. У неї завжди напхвати оберемок рецептів страв, якими охоче ділиться з усіма.

Удома вона — справжня українська жінка, яка всіх організовує в родині з чотирьох поколінь, тримає порядок.

Ользі Суській цього понеділка виповнилося 55. Її 84-річна мама спекла для нашого колективу смачного торта. Бажаємо колезі Ользі Суській, щоб джерело її енергії, знань і умінь весь час повнилося і живило її та її родину. Ну і нас, її колеги і друзів.

Від початку широкомасштабного вторгнення росії в Україну кафедра автомобілів та технологій їх експлуатації Черкаського державного технологічного університету в співпраці з волонтерськими організаціями активно допомагає ЗСУ. Наразі серед військових популярністю користуються «труби розвідника» (перископи), які викладачі зі студентами виготовляють за допомогою обладнання кафедри, зокрема принтерів для 3D друку.

За ініціативи кандидата технічних наук, доцента кафедри автомобілів та технологій їх експлуатації Максима Рудя була розроблена, а нині постійно вдосконалюється, модель перископа, яка отримала схвальні відгуки від військових. За словами науковця, основна перевага перископа в тому, що він має вимірювальну сітку, якою мож-

Наближають Перемогу

Автомобілісти ЧДТУ виготовляють «труби розвідника» для ЗСУ

на вимірювати відстань, він переносний і створений для підрозділів, які постійно рухаються. Військові можуть закріпити такий перископ на амуніції, або ж покласти в заплічник, є й розкладний варіант, щоб легше носити з собою, також він зручний у використанні як у міських, так і в польових умовах. Такі перископи мають дальність до 4 кілометрів, на дзеркалі є спеціальні позначки, які дозволяють вимірювати місцеперебування об'єкта. Окрім цього для більш детального огляду до перископа можна прикріплювати монокуляр.

Завідувачка кафедри автомобілів та технологій їх експлуатації Людмила Тарандушка повідомила, що зараз науковці працюють над патентуванням окремих удосконалень перископа.

За період повномасштабної війни волонтери кафедри автомобілів та технологій їх експлуатації ЧДТУ передали українським військовим близько 1000 перископів і ні на мить не припиняють роботу, адже вірять, що один перископ — одне врятоване життя.

Про це інформують у пресслужбі вишу.

Новини світу

НА 4 ЛИПНЯ:

Президент Сполучених Штатів Джо Байден особисто візьме участь у саміті НАТО 11 і 12 липня у Вільнюсі. Про це повідомляє пресслужба Білого дому.

Уперше за останні кілька місяців Міхеїл Саакашвілі показався на відеозв'язку. Експрезидент Грузії дистанційно взяв участь у засіданні Тбіліського міського суду. Справу Саакашвілі називає «політично вмотивованою» і кілька разів оголошував голодування. А ще, за словами політика, у в'язниці він зазнав тортури і був отруєний. Влада Грузії стверджує, що для таких висновків немає доказів.

У нідерландській Гаазі відкривається Міжнародний центр із переслідування за злочин агресії проти України. У ньому працюватимуть прокурори з нашої держави, Євросоюзу, Сполучених Штатів, а також представники Міжнародного кримінального суду. Загалом близько 20 осіб. Вони розслідуватимуть, збиратимуть та зберігатимуть докази для майбутніх судових процесів — як на рівні окремих держав, так і на міжнародному.

Китай хоче встановити більш тісні зв'язки з росією у військовій сфері. Про це заявив міністр оборони Китаю Лі Шанфу на зустрічі з головнокомандувачем вчф росії миколою євменовим, пише «Bloomberg». За словами Лі, він зокрема сподівається на більш регулярні навчання, що спільно проводяться російським і китайським військовими флотами.

Посланник Ватикану кардинал Маттео Дзуппі заявив, що у них немає мирного плану по завершенню війни в Україні. Таку заяву він зробив після візиту до москви в рамках спеціальної місії Ватикану.

Європейські країни, що підписали ядерну угоду з Іраном у 2015 році, тепер можуть вийти з неї, щоб зберегти санкції проти Тегерана. Все через те, що іранці активно постачають у росію дрони-камікадзе та, ймовірно, ракети. Про це пише британське видання «The Guardian».

Курйоз

«Пацани, вчасно знімайте форму після прання»

Український військовослужбовець поділився у себе у соцмережах історією з доволі незвичним прикладом знайомства з дикою природою.

Повісивши свою уніформу сушитися після прання, через якийсь час він виявив у ній гніздо.

Ба більше, птах, що звив його, навіть встиг відкласти там яйця, унаслідок чого бійцеві довелося віддати свою парку в тимчасове користування майбутній пернатій сім'ї.

«Пацани, вчасно знімайте форму після прання», — порадив український захисник, ділячись відповідними фото.

Психолог: завищені очікування обертаються тривогами

Часто можна почути, що пропаганда — це суцільне зло, але ні, стверджує у своєму блозі психотерапевт Роман Мельниченко. «Пропаганда» з латинської — це просто «поширення». Це те, чим займалися християни у свій час і роблять це досі: розповсюджують свою віру.

Пропагували як комуністи, коли робили свої марксистські гуртки, так і політики всіх штибів нині. Й великі світові компанії, які хочуть поширити свій вплив, свої цінності, свою ідеологію, свою віру. Такі вчені, як Річард Докінз, Ніл Деграс Тайсон або Лоуренс Краус пропагують науку. Перший і останній свідомо борються проти пропаганди релігійних ідей. А ті в свою чергу борються з ними.

Це війна, і кожен бореться за наш з вами розум та душу.

Тому пропаганди не уникнути, пропаганда зшиває нитками групи, племена, народи, країни. Наприклад, той же ЄС пропагує свої ідеї і нав'язує їх іншим (економічні переваги в обмін на розділення спільних ідеологічних установок). Тому пропаганда — не зло, а необхідність.

З психологічної точки зору правильна пропаганда української влади щодо українського населення має виглядати приблизно так: тримаймося, брати і сестри, буде вкрай важко, ворог сильний, має намір нас знищити, воювати прийдеться довго, терпіти прийдеться багато, знести страждань треба буде багато, готуймося всі разом, як один, до довгої війни, в якій ми обов'язково переможемо, бо справа наша — благородна і правильна, на нашому боці — цивілізований світ. Ворог, хоч і сильний, підступний, хитрий і воює, як терорист, та він вже програв, бо він пішов проти всіх людських законів. То чому це не робиться? У мене вже декілька нових клієнтів прийшло з посиленням страху і тривоги від того, що наші війська наступають якось повільно, чомусь не досить переможно...

А це все завищені очікування на фоні неправильної пропаганди. Це — недопустимо під час війни.

Варто пропагувати ідеї, спрямовані на те, щоб загартувати психіку людей, готувати до очікуваних труднощів, які переважно можна проаналізувати наперед. Київські бомбосховища необладнані й закриті? Через більше року обстрілів? Певно, чекали контрнаступу, який закінчить війну. А чи так важко було попередити населення, що на нього чекає важка зима без світла?

Хтось скаже: «не можна лякати». Але треба казати правду, констатувати факти й пояснювати, що робиться владою й армією, щоб вирішити ці проблеми, а також що потрібно робити нам, щоб допомогти владі та армії. Вміло пропагандою можна згуртувати людей ще сильніше.

Беремо відповідальність, готуємось до гіршого, надіємось на краще. Ми — українці, й ми переможемо.

Дідові сніданки

Пригадую, як наша бабуся залишила нас із братами на дачі. Залишила з дідом. Треба їй було виїхати у справах. Найстаршому з нас було 8 років. Вляглися спати, балакаємо, бісимося. Дід каже:

— Спить. Завтра підніму рано. Сніданок у дев'ять.

А нам в одне вухо влетіло, з другого вилетіло. Заснули за північ.

Дід будить о 8.30:

— Вставайте. Сніданок у дев'ять.

— Ага, діду...

І — спати далі. Встаємо об 11. Сарай з продуктами замкнений. Ключі у діда в кишені. Бабуся нам по п'ять разів сніданок підігрівала.

— Діду, а сніданок...?

— Сніданок у дев'ять.

...Думаємо: ну й начхати.

— Діду, ми на річку!

— Ідть. Обід о першій.

Пішли. Приходимо о пів на

третю. Сарай на замку.

— Діду...

— Вечера в сім.

Після купання в річці жерти хочеться, жах. До того ж, ще й не снідали. За сараєм був відкритий льох. Там стояли дві трілітрові банки з вершковим маслом. Так ось... ми їли це масло пальцями з банок. 19:00. Ми вже сидимо за столом.

Дід насипає в миски гречану кашу. Я починаю їсти. Наймолодший братик кашу відсуває:

— Діду, я таку не їм. Мені бабуся розсипчасту робить.

Дід мовчки забирає миску:

— Сніданок у дев'ять.

— Ні, діду, не забирай. Я з'їм.

Наступного дня ми з першого ж будження сиділи за столом о дев'ятій.

(з Інтернету)

Теплі пересмішки Анатолія Горбівненка

У Черкаській центральній міській бібліотеці ім.Лесі Українки днями відбулася творча зустріч зі смілянським поетом і гумористом Анатолієм Горбівненком, повідомляють у обласній організації Національної спілки письменників України. Творчість Анатолія Тимофійовича різнопланова. Лауреат літературної премії імені Леоніда Глібова пише і ніжну лірику, і гуморески, й епіграми, й теплі пересмішки.

Додамо, що Анатолій Горбівненко — небайдужий громадянин, був депутатом міської ради, секретарем міськради, зараз, зокрема, докладає чимало зусиль, щоб у Смілі не згорталась мережа бібліотек. Його вірші — прості й мудрі, без витівкословства. Переконайтесь самі.

* * *

А що поробиш, отака війна —
Одні вже бухкають, а інші ще бухають —
Все істину у келиху шукають,
Мов істини немає без вина.

Бо думалось: отак і треба жить...
І мали купу доводів залізних:
На денці пляшки істина лежить...
Та істина була на денці гільзи.

Перепишу життя на чистовик,
В чернетці залишивши все негоже.
Хоча редагувати уже звик,
Та викреслить війну ніяк не можу.

Бо неможливо викреслити смерть,
Яку писали кулі і снаряди,
То в «русском міре» бачиться порядок,
Коли усе навколо шкереберть.

Спалити кремль і тих, хто в ньому жив,
Розвіять навіть попіл з того кодла.
Скарати нечисть, що усім нашкодила,
І, Боже, Україну бережи!

* * *

Отож, воюєм! Нестача гармат,
Гранат, патронів...
А треба знищити той кацапський мат!
Дзвонім Макрону!

І Байдену Івану, він таки
Нам допоможе —
Чи «хаймарси» пришле, чи літаки...
І дай нам Боже!

Та й Ердогану дяка і хвала
За «байрактари».
Хай орки відлітають дибала
Під самі хмари.

Ми Джонсону Борису вдячні всі
Й британцям строгим
За їх серця відкриті й гаманці
Для Перемоги.

Німецьким побратимам сто подяк
За «леопарди»,
Орки іржуть: «невартій переляк!» —
Буде вам вартій!..

Андрію Дуді шлем низький уклін,
І всім полякам.
В них прихисток знайшли старі й малі.
Ім щира дяка.

Всім вам спасибі, друзі дорогі,
Ми разом — сила!
Відправим наших щирих ворогів
В їхні могили!

* * *

Що то за дерево ніжне так гарно цвіте?..
Бог його знає... То, може,
нехай буде яблуня?
Яблуні тато любив.

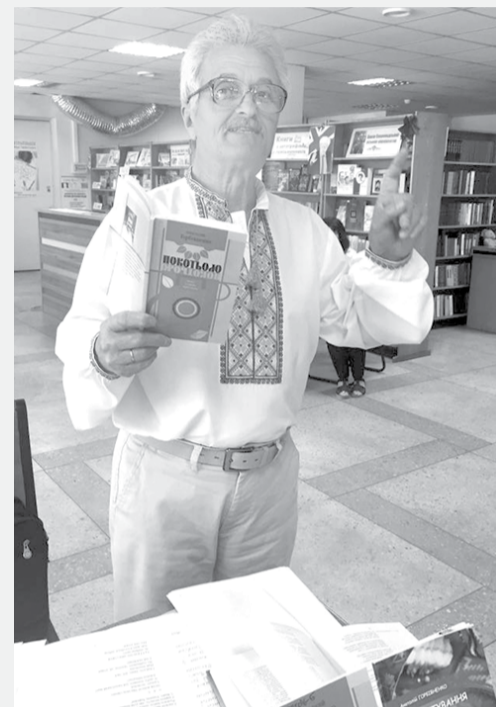

Фото зі сторінки обласної організації НСПУ.

А дитинство моє золоте
Досі бджолою на цвіті — висиджує яблука.

От би туди, де рожева
пелюстка тремтить.
Та не порвати штанці,
бо сваритимуть тато...
Гори звернув би за рідної посмішки мить,
Жаль лише: гори мої — золоті...
Дуже тяжко звертати.

Радість лукаво втекла у траву-жаливу,
Спробуй дістати...
Потроху дерева вмирають,
Посмішка вмерла, а я ще потроху живу.
Скраю...

* * *

Дуже часто беру участь у роботі
жіночого клубу «Любисток»
в бібліотеці-філії 4 Смілянської ЦБС
Знов іду до бібліотеки:
На душі так розумно й книжно —
Підморгнуть, обійнятися дЕ з ким,
Щоб у серці і тепло, й ніжно.

Говорити про добре, вічне,
Про любові найтяжчу згубу...
Ну, то як воно, чоловіче,
Бути членом... жіночого клубу?

* * *

Слово золоте, як нагороду,
Здобуває золоте перо...
Дай нам Бог творити так добро,
Щоб було від нього менше шкоди.

Анатолій ГОРБІВНЕНКО

Книга про Копіювату: дев'ять поколінь роду

Наш земляк, копіюватець Віктор Крамар тривалий час проживає і працює в Луцьку. Проте у 2016, 2018 роках видав ґрунтовне історико-краєзнавче дослідження «Копіювата: зберегти від забуття». Цією книгою поповнився й фонд краєзнавчих видань Монастирищини.

Про це інформує Катерина Бульба, науковий працівник Монастирищенського краєзнавчого музею. «Пам'ять роду: копіюватські Крамари. XVIII-XXI ст. Предки та нащадки», — використовуючи архівні документи, спогади старожилів своєї родини, автор досліджує генеалогічне дерево свого роду від згадки про першого засновника (1748 рік) до сьогодення, знайомлячи читача з розгалуженими гілками аж до сучасного юного дев'ятого коліна.

Книгу Віктора Крамара, на створення якої автор витратив багато років наполегливої праці, невтомних пошуків, читаєш без відриву, як захопливий бестселер. Адже через долі поколінь однієї родини постає історія України.

Щирозердно вітаємо директора
Державного підприємства
«Златодар», заслуженого працівника
сільського господарства України

**Валерія Васильовича
БУРКАЦЬКОГО**
з днем народження!

*А ні вам, а ні нам
Не з руки рахувати роки.
Порахуйте ви краще усмішки,
Перегляньте всі дні: веселі й сумні,
Як сторінки цікавої книжки.
Скільки чуть добрих слів від людей,
Все ж, здається, що зроблено мало.
Як би там не було —
Хай вернеться тепло,
Яке людям за вік дарували!
Здоров'я, миру й перемоги вам, шановний іменнику!*

Щиро — журналісти «Черкаського краю»

Щиро вітаємо з днем
народження заступника
директора з переробки
КСП «Родниківка», депутата
Паланської сільської ради

Петра Андрійовича БАБКИНА!

Хай здоровиться вам щоденно,
хай додається сил і наснаги в хлібо-
робських трудах! Зичимо вам тра-
диційного козацького здоров'я, хо-
рошого настрою і вдалих рішень у громадських і
виробничих справах!
*Хай доля буде світла, як волошка в житті,
Душа хай буде вічно молода.
Від сонця — золота, із неба вам — блакиті,
І хай погода буде лагідна й ясна!*

**З повагою — депутатський корпус та голова
Паланської сільської ради Руслан ЯРЕМЧУК**

Із днем народження щиро
вітаємо голову фермерського
господарства «Струмок»,
депутата Паланської сільської
ради на Уманщині

**Сергія Валентиновича
ГНАТЮКА!**

Бажаємо невтомності, наполе-
гливості й реальних успіхів у нелег-
кій повсякденній фермерській праці!
Від щирого серця бажаємо вам, дорогий імениннику:
*Щоб цілющий запашний бджілки мед носили,
Іхній дружній і могутній гул
Хай дає вам сили!
Свій сторічний ювілей
При здоров'ї зустрічати!
І на нього всіх колег
В Городецькому зібрати!*

**З пошаною — голова Паланської сільської
ради Руслан ЯРЕМЧУК та колеги-депутати**

Волонтерський центр «Незламні» — дійсно незламний

У генерального директора СТОВ «Верхнячка-Агро»
Юрія Ковача в той день, як і в кожного керівника
агробізнесу, було чимало справ на виробництві. Бо
очолюване ним господарство має як рослинницьку галузь,
так і тваринницьку. В цьому СТОВ діє потужна молочно-
товарна ферма, на якій утримується чимале молочне стадо.
Тож Юрій Ласлович не лише в полях побував, а й у корівник
навідався. Завітали й ми з ним у доїльний зал. А ось коли
перебували на лану, де велася заготівля кормів, Юрій
Ковач, глянувши на годинник, несподівано запропонував:

Я обіцяв нашим сільським
волонтерам навідатися.
Чи не будете заперечува-
ти, якщо бодай на кілька хвилин
заїдемо до них?

Звичайно, я не заперечу-
вав, і за кілька хвилин ми
вже зустрілися з волонтер-
ським активом цього селища

лонтерський центр, знаходять
можливість кожної днини якусь
дещичку часу вділити волонтер-
ським справам, відірвавшись
бодай на пару годин від горо-
дньо-садових клопотів. Ось і
того дня, несподівано навіда-
вшись у центр, ми застали там
за кількома роботами чимало

Ось так плететься маскувальна сітка.

Волонтери селища Верхнячка Наталія
Виговська, Ніла Лазнева та Анастасія Пура.

Христинівської територіальної
громади. Коротке спілкування
з жителями Верхнячки підтвер-
дило ту думку, що тутешній во-
лонтерський центр «Незламні»
справді об'єднує людей неспо-
кійної вдачі, громадян з глибо-
ким патріотизмом. Пора така,
що роботи в селянському об-
ійсті — хоч греблю гати, бо є
до чого докласти рук як на са-
дибі, в палісаднику чи ягідни-
ку, так і в садку. А про город
із овочевими ділянками — то й
погогів, навіть говорити нічо-
го: те просить сапи, там тре-
ба прополоти, там — полити,
десь жуки в наступ зненацька
повалили, а десь новий бур'ян
з'явився. Та односельчани-
верхнячківці, об'єднані у во-

людей. Хтось щось фасував, а
найбільше були зайняті на плетінні
маскувальних сіток.
— Попит на сітку є, воїни-
земляки просять надіслати її
на фронт, та й не тільки вони,
тож працюємо над цим, — гово-
рить Ніла Лазнева. — Робота ця
хоч ніби й не важка, але дещо
одноманітна, та й руки швидко
втомлюються, тому раді, коли
люди йдуть і допомагають, —
додає Анастасія Пура.
— Може хтось попрацюва-
ти півдня — дуже добре, а хтось
якусь пару годин в'язанням за-
ймється — ми й цьому раді, —
підсумувала Наталія Виговська.
— Отак гуртом і робимо те, що
фронтвикам потрібне.
Генеральний директор

СТОВ Юрій Ковач відразу поці-
кавився, чи є основа для май-
бутніх сіток. Виявилось, що з
нею у волонтерів не густо. Тому
Юрій Ласлович відразу взяв це
собі на замітку: треба допомог-
ти, бо волонтери добру й необ-
хідну справу роблять.
І слово з ділом у Ковача не
розходиться, раз пообіцяв —
значить, зробить. Вчора, го-
туючи цей матеріал до друку,
я поцікавився у волонтерів, чи
одержали вони обіцяну основу.
— Звичайно, вже наступного
дня Юрій Ласлович її придбав,
— розповіла Наталія Виговська.
— А ще він нашому волонтер-
ському центру допоміг із кру-
пами, борошном, олією, щоб
було що зготувати для фронту

й передати нашим захисникам.
СТОВ «Верхнячка-Агро» — наш
постійний і надійний помічник,
агробізнесу близькі тур-
боти «Незламних», тож його
підтримка — стабільна.
Одну з волонтерських акти-
вісток Наталію Яроменко тоді
мені не вдалося сфотографувати

разом із цими трьома її подруга-
ми. Бо вона в іншому місці була
зайнята важливою роботою:
фарбувала тканину для майбут-
ніх маскувальних сіток. А це ви-
магає певних навичок і вміння.
Василь МАРЧЕНКО,
фото автора.
Христинівщина

Фотофакт

Петро Сюч із волонтерами громадської організації «Охматівська Січ» уже двічі побував у земляків-фронтників на Донбасі. Побачене й пережите в дні цих поїздок зміцнило в нього намір пов'язати своє подальше життя з фермерами-козаками та з жашківчанами-волонтерами. Бо для нього їхні клопоти виявилися близькими й зрозумілими, рідними для його душі. Тож нещодавно, на останньому козацькому колі в Охматівській січі, Петра Гавриловича було урочисто посвячено в козаки. Один із фрагментів цього дійства зафіксував мій фотоапарат.

Василь МАРЧЕНКО,
фото автора.
Жашківщина

У Катеринополі вирішили зекономити на успішному ліцеї

Торік у Катеринополі з'явилися одразу три ліцеї. Ну як з'явилися: Катеринопільський ліцей, де поглиблено вивчають математику і навчають дітей 8-11 класів, був створений ще двадцять років тому. А тепер загальноосвітні школи №1 і №2 в дусі часу реорганізували в ліцеї. Та водночас кількість храмів науки для дітей селищна рада вирішила скоротити: приєднати Катеринопільський ліцей до ліцею №1 — у центрі міста ці два заклади поруч. Начебто нічого тривожного: часи економії, містечко невелике. Як казав один депутат селищної ради, «нащо нам аж три ліцеї?». Проте їдуть сюди діти з сіл, де школи «оптимізуються». І не тільки це збурює громаду.

«Тут немає булінгу»

Катеринопільчанка, мати чотирьох дітей Наталія Карталова зателефонувала до редакції «Черкаського краю» й розповіла:

— Мені болить те, що стосується дітей. Вони зараз випускаються із шкіл і не знають, куди йти вчитися, до чого в них є хист... Ліцей для старших класів організували двадцять років тому ініціативні, далекоглядні люди саме для того, щоб розвивати здібності дітей і допомагати талановитим. Моя донька теж перейшла в цей заклад — через булінг. Вона довго терпіла, а потім якось прийшла й сказала: я в школу більше не піду. Нас із дорогою душею прийняв Катеринопільський ліцей. Ми кажемо: у нас є погані оцінки. «Нічого, підучимо», — заспокоїли нас. Мене це вразило, бо колиш мала травматичний досвід стосунків з освітою: старша з чотирьох дітей через проблеми зі здоров'ям була особливою, я просила вчителів: будь ласка, працюймо разом з моєю дитиною, нехай вона ходить у школу. «Ні, — казали нам, — сідайте і змушуйте її вчитися!». Але ж ви фахівці, зробіть, щоб дитина хотіла вчитися!

Матір вражає позитивна атмосфера в ліцеї.

— Тут немає булінгу, — продовжує пані Наталія. — Коли в іншій школі в адміністрації мені сказали, що проблему матюків вирішити неможливо, то тут і проблеми такої немає — бо діти захоплені навчанням, освоєнням інформаційних технологій, зокрема моделюванням і програмуванням робототехніки, у них традиційні фестивалі здібностей, економічний, драматичний, шаховий гуртки.

Син пані Наталії вчиться в колишній міській ЗОШ:

— З його однокласників половина дітей пішла 8 класу перейшли в ліцей. Діти приїжджають сюди з сіл навіть за 30 кілометрів, бува, що батьки поселяють школярів у Катеринополі. З таких навчальних закладів, я вважаю, виходить майбутнє України. За те, щоб ліцеї не об'єднували, двічі головували на громадських слуханнях. Але у травні на сесії депутати за три хвилини прийняли рішення про злиття ліцеїв.

У коментарях на сторінці ліцею, зокрема, є такі відгуки. Алла Галенко: «Пишались б, що є такий заклад. Та ні ж, треба реорганізацію придумати, бо він їм як кістка в горлі...». Ксенія Ткаченко: «Дітям особливо зараз повинні надаватися якісні знання». Світлана Белей: «Навіщо вчити дітей, якщо можна заробляти репетиторством? Моя дитина успішно закінчила

ліцей». В'ячеслав Голіков: «На превеликий жаль, це системна помилка, що йде всією країною».

Ліцею для обдарованих бути не повинно?

— Ми під тиском постійно, — розповідає директорка Катеринопільського ліцею Анна Цьоменко. — У 2003 році відкрилися в приміщенні колишнього дитсадку в центрі міста, а у 2010 році хотіли його у нас забрати під магазини. У квітні торік почався тиск, щоб нас реорганізувати. Може, це заздрість? Адже ми за результатами ЗНО, як правило, в десятці кращих шкіл області. Є рейтинг 200 кращих шкіл України — і ми останні три роки в цьому переліку (з області туди входить три-п'ять шкіл). Нам розказують, що в нас такі успіхи, бо ми собі збираємо найкращих учнів. Але ж усі ліцеї збирають тих, кому потрібне поглиблене вивчення предметів! Ми вчили дітей весь рік стаціонарно, у нас є укриття — офіційно уклали контракт на його використання. З 2027 року плануємо навчати, як і передбачено законодавством, 10-12 класи. Вважаю, що це реформування (як мотивують депутати, «у зв'язку з покращенням якості освіти в районі») пов'язане насправді з тим, що в депутатській комісії місцевої ради — люди, які можуть мати власні інтереси у збереженні двох колишніх шкіл та економії на нашій.

Як згадує директорка, в серпні торік жоден із депутатів на перше громадське слухання не прийшов.

— Було 185 людей — жителі селища, батьки, наші випускники, — продовжує пані Анна. — Наступного дня депутати взяли громадське зібрання на клин: «Це не круглий стіл був, а квадратний», «Це ліцейні збори провелися». Від учасників слухань ми написали звернення до голови селищної ради, депутата обласної ради. Зверталися і до омбудсмена. Цього року на громадське слухання 26 квітня зійшлося 160 осіб і проголосували проти реорганізації. Були й депутати з дивними висловлюваннями: «Ліцею вашого не може бути, бо це заклад нового типу», «У вас немає 12 класу» (хоч він впроваджується у школах тільки з 2027 року), «У нас

Двоє батьків оскаржили в суді рішення щодо реорганізації ліцею. 22 червня ц.р. Господарський суд Черкаської області ухвалив: заборонити Катеринопільській селищній раді вчиняти будь-які дії, направлені на виконання рішення Катеринопільської селищної ради від 30 травня 2023 року №30-3/VIII «Про реорганізацію Катеринопільського ліцею шляхом приєднання до Катеринопільського закладу загальної середньої освіти №1». Як вбачається із заяви про забезпечення позову, основною підставою до оскарження заявники називають те, що після виконання спірного рішення напередодні нового навчального року буде ускладнене поновлення порушених конституційних прав дітей на отримання освіти. Спірне рішення, на думку заявників, суперечить державній політиці у сфері освіти; порушує конституційне право їхньої дитини на загальну середню освіту; селищна рада не врахувала наслідків ліквідації школи; спірне рішення було прийняте без врахування думки територіальної громади.

є два ліцеї, цей тепер зайвий», «Ліцей у непристосованому приміщенні» (хоч ми поробили сучасні ремонти). А в підсумку повідомили: «Ми громаду взагалі могли не слухати, бо освітній закон зобов'язує лише в селах рік обговорювати в громаді рішення про реорганізацію». А 30 травня ц.р. була сесія селищної ради, на випадок протистояння з людьми навіть викликали наряд поліції. Наше питання перенесли на початок сесії. Нам закидали, що наповнюваність класів падає (хоч у нас 19 — найбільше по району, попри те, що батьків щороку «орієнтують», що «ліцею не буде», «ліцей уже закрили»). Нас весь час ніби хочуть принизити, ні слова про досягнення. Руки опускаються... Більш того: коли вирішили ліквідувати нас як самостійний заклад, до мене прибігли: негайно відкрийте кабінети, треба провести інвентаризацію. Але ми якраз подали на суд, і до судового рішення мені треба було все майно зберегти цілим. Так, нам громада з бюджету в 2019 році повністю переробила дах, але інші ремонти й основна техніка, коли я почала передивлятися по списках, — це майже все за благодійні кошти. Ми інтерактивна школа, у нас мультимедійне обладнання, більше техніки по кількості на дітей, ніж у інших школах — про це діти захоплено розказують. Потім направили на нас КРУ — ми подали на суд, і він вирішив, що твердження КРУ помилкове. Торік направили пожежників: закрити заклад, тому що у нас немає блискавковідводу й не оброблені дерев'яні поверхні.

На перший план, за словами Анни Цьоменко, виходить фінансова складова:

— Нам кажуть, що на утри-

мання трьох шкіл немає коштів. Ми пропонували: порайкуймо, і всі ліцеї поставмо в однакове становище — яка перспектива, що це можна скоротити. Чому ж тільки нас? Фінансування зарплати для вчителів — з держбюджету, кошти «ходять за дитиною». А компютери для закладу забезпечує місцевий бюджет. У нас торік був борг 24 тисячі, а на цей рік 200 тисяч мінус. Але батьки сказали: ми самі будемо скидатися на компютери, якщо треба, аби тільки ліцей існував.

Після рішення цієї сесії діти зробили відео з лінійки.

— Вони ставлять дорослі запитання: «А у вас коли-небудь забирали дім? А у нас забрали», — зазначає директорка. — На виступи дітей деякі депутати реагують так: «Що їм написали, те вони й читають». Тобто людина навіть не може собі уявити, що діти можуть щось відчувати й вільно висловлювати свою думку. Ба, більше: один представник самоврядування дорікнув учнями: «Чого ви скаржитесь на вчителів? Що вам не так? Нас свого часу й лінійками по голові били, й нічого!»

«Вони хочуть жити у своїй шкаралупці»

«Коли реорганізували інші школи, зокрема в селах, ніхто так не переживав, а як реорганізують ліцей, то це масштабна проблема?! — коментує на сторінці ліцею Марина Базилюк-Химич. — Це чекає на всі школи в Катеринополі, з трьох залишиться одна! Вже немає тої кількості дітей, як було раніше, тому немає сенсу тримати три навчальні заклади». Є й така думка в громаді. Трохи історії: поки під бо-

ком у Катеринополі у 2015 році створювалися дві громади — Мокрокалигірська і Єрківська, одними з перших в Україні, колишній райцентр вицікував. Як результат, тих, хто так і не визначився, об'єднали в громади розчерком пера — як-от і Катеринопільську.

— При цьому всі комунальні заклади, що були в районі, передали на баланс нашої селищної громади, — розповідає її голова Володимир Коваленко (економіст за фахом). — Скажімо, сусідні громади не дуже спішають нам допомагати з утриманням лікарні, послугами якої користуються, хоч можуть передавати субвенції. І в освіті нам треба ужиматися. Так, у зв'язку з обмеженням освітньої субвенції через війну у 2022 році нам при плануванні бюджету вже не вистачало 900 тисяч гривень на зарплату вчителям, а потім Кабмін зняв ще 3 мільйони. У 2023 році недодали майже 4 мільйони. Доведеться реорганізувати ще чотири навчальні заклади в громаді: замість зводити в селі у класи дітей різного віку, краще купити автобус і підвозити учнів до опорної школи, де вони візьмуть більше знань. Зараз із дев'яти сіл доїжджають діти в Катеринополі: Кайтанівка, Гончариха, Вербова, Бродецьке, Гуляйполе, Пальчик, Ямпіль, Новоселиця й Розсохуватка. У нас шість автобусів, буде ще два. У разі реорганізації ліцеїв ми отримаємо економію десь 1 мільйон 200 тисяч гривень. Після об'єднання 10-11 класи, які навчалися в Катеринопільському ліцеї, вчитимуться за тими ж програмами, в тих же лабораторіях та на шестиденці. Будуть ті ж учителі. У ліцеї вважають, що вони житимуть у своїй шкаралупці. Але депутати вирішили інакше. Ми готуємо апеляцію на рішення суду.

«Доступ до інформації обмежується»

Щоб дізнатися думку управління освіти облдержадміністрації, редакція направила запит, в якому поцікавилася, зокрема, чим зумовлена реорганізація Катеринопільського ліцею? Які прогноуються наслідки об'єднання? Як впливає закриття шкіл на якість освіти? Проте у листі за підписом начальника управління Валерія Данилевського відповідь на всі питання була коротка, з акцентом на военний стан: «Запитувана інформація є частиною мобілізаційного завдання та мобілізаційних планів, доступ до якої обмежується», з посиланням на чотири документи — від розпорядження ОДА від 5 грудня 2017 року до Конституції. Отже, позиція органу, який управляє освітою в області, щодо катеринопільської реорганізації невідома.

Хоч, як зауважує омбудсмен, «правовий режим воєнного стану не створює спеціальних обмежень та заборону на реорганізацію закладів освіти». При цьому «потрібно не боятися надавати людям інформацію, переконувати».

Лариса СОКОЛОВСЬКА

Правоохоронці Черкащини активізували заходи з запобігання потрапляння зброї у незаконний обіг та вилучення її в населення.

Аби зупинити ворожу навалу, нашим захисникам сьогодні потрібна велика кількість різноманітної зброї. Фахівці працюють над тим, як виробити її в Україні чи закупити за кордоном. Водночас є чимало охочих незаконно використати зброю та боеприпаси — продати чи навіть застосувати їх. Набирає обертів незаконний обіг зброї, з ним активно бореться правоохоронна система. Скільки ж знаходять та вилучають на Черкащині смертоносних знарядь?

Боеприпаси сховали на кладовищі

Полицейські зведення рясніють повідомленнями про нові виявлення зброї та боеприпасів. Так 51-річна жителька села В'язівка повідомила правоохоронців, що на її подвір'я зайшов невідомий чоловік, кинув гранату та зник у невідомому напрямку. На щастя, небезпечний предмет не здетонував... Іншого дня правоохоронці Золотоноші вилучили у 58-річного жителя села Старий Коврай арсенал під час проведення санкціонованого обшуку. Серед незаконних речей — револьвер, 4 пістолети з магазинами до кожного, набої та додаткові магазини. У Черкасах правоохоронці виявили схрон із боеприпасами, зловмисники замаскували його на одному з міських кладовищ. Під час огляду місця події було вилучено предмет, зовні схожий на гранату РГД із запалом, 5 предметів, схожих на гранати Ф-1, та запали до них...

Як повідомили у відповіді на запит у департаменті карного розшуку Національної поліції України, у період з 24 лютого 2022 по 20 червня 2023 року за обліками інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», в Черкаській області з незаконного обігу вилучено 217 одиниць вогнепальної зброї, в тому числі 50 автоматичної (автоматів та кулеметів), 70 — нарізної, 15 гранатометів та 79 одиниць іншої та переробленої зброї, а також 35 237 бойових припасів, у тому числі 33 772 патрони, 349 гранат, 1116 інших боеприпасів та вибухових пристроїв. Крім того, вилучено понад 2,2 кілограма вибухових речовин.

Нелегальна зброя — засіб захисту чи невинуватий ризик?

Боеприпаси, знайдені у сховку на кладовищі.

Тенденція до зростання

Правоохоронці констатують, що простежується тенденція до збільшення кількості виявлення та вилучення із незаконного обігу вогнепальної зброї та боеприпасів. Наприклад, за весь 2021 рік в області вилучено 109 одиниць вогнепальної зброї та 3521 боеприпас, за минулий рік — 145 одиниць вогнепальної зброї та 28 465 боеприпасів. Цьогоріч очікують ще більше — від початку нинішнього року станом на 20 червня в області з незаконного обігу вже вилучено 86 одиниць вогнепальної зброї, в тому числі 23 автоматичної, 29 — нарізної, 10 гранатометів та 22 одиниці іншої та переробленої зброї, а також 7420 бойових припасів, у тому числі 7127 патронів, 119 гранат, 174 інших боеприпасів та вибухових пристроїв, а також вилучено понад 0,56 кг вибухових речовин.

За статистикою, порівняно з іншими видами вогнепальної зброї, з незаконного обігу найбільше вилучали нарізну вогнепальну. А виявляли її найчастіше під час проведення превентивних заходів, зокрема перевірок на блок-постах та інших фільтраційних заходів. Крім того, значна кількість вилучається в ході відпрацювання оперативної інформації.

Як розповіли фахівці карного розшуку, зброя та боеприпаси, що були вилучені з незаконного обігу, в разі необхідності відповідно до норм законодавства направляються для проведення експертизи, а також підлягають утилізації або передаються до

підрозділів Збройних Сил України.

Чи зросло навантаження на експертів під час повномасштабної війни з росією?

...і відлуння минулих воєн

Безпосередньо на експертів Черкаського НДЕКЦ МВС, які проводять дослідження зброї, істотного збільшення навантаження з початку війни як за кількістю досліджень, кількістю об'єктів, так і складністю експертизи не сталося, прокоментував завідувач відділу криміналістичних видів досліджень Черкаського НДЕКЦ МВС України Валерій Кожевников.

— Пояснюється це, напевне, тим, що Черкащина не є прифронтовою чи близькою до ведення бойових дій, — висловив думку експерт. — Хоча варто зазначити, що експерти-балісти з Черкас були залучені в складі об'єднаних слідчо-оперативних груп до оглядів та фіксації воєнних злочинів, скоєних військовими РФ на території областей, які були в частковій окупації та де велися бойові дії.

Разом із тим навантаження в роботі експертів-балістів досить значне, кожен із них щомісяця виконує понад 15 експертиз, досліджуючи зброю чи боеприпаси у кількості від 20 до 40 об'єктів. Так за минулий рік кількість таких об'єктів становила більше 11 тисяч. Зазвичай це зброя та боеприпаси, вилучені з незаконного обігу в громадян. Зрідка на дослідження експертам потрапляють зразки, випущені ще в XIX чи на початку XX століття. Здебільшого така

зброя є вкопною, яку ретельно реставрували. Зустрічаються навіть сторічні екземпляри, які збереглися досить добре.

Валерій Кожевников розповів, що експертам Черкаського НДЕКЦ МВС поки не потрапляли на дослідження зразки, що стають трофеями в результаті бойових зіткнень із росіянами. Із сучасного озброєння на дослідження до черкаських експертів надходили австрійські пістолети «Glock», які стоять на озброєнні в європейських країнах та чимало зброї турецького виробництва.

Дозвіл на легальну зброю тепер одержати легше

Із 23 червня цьогоріч в Україні запрацював Єдиний реєстр зброї (ЄРЗ). Основними перевагами впровадження ЄРЗ є те, що власники зброї зможуть легко отримувати інформацію про свою зареєстровану зброю. Також цифровізація у сфері обігу зброї спростить процедуру отримання дозволів. У кожного власника буде свій електронний кабінет, а отримати послугу можна буде, не виходячи з дому, без відвідування підрозділу з контролю за обігом зброї ГУНП. Слід лише подати документи через «Єдине вікно громадянина» або в спеціалізованому магазині.

В НДЕКЦ у Черкаській області пояснили, що з метою забезпечення уніфікованості інформації, в ЄРЗ використовують електронний класифікатор, який формують та ведуть виключно працівники Експертної служби МВС. Таким чином уведення ЄРЗ упорядковує повний життєвий цикл зброї: від її імпорту чи виробництва — й до продажу та знищення, що, звичайно, сприятиме створенню умов запобігання її незаконному обігу.

Також експерти нагадали, що вся зброя, яка підлягає реєстрації та перереєстрації на території області, проходить процедуру контрольного відстрілу в НДЕКЦ. Відстріляні кулі та гільзи скануються та кодуються в автоматизовану балі-

стичну ідентифікаційну систему «BalScan». Саме автоматизація балістичного обліку дає змогу з'ясувати важливі обставини кримінальних проваджень під час розслідування кримінальних правопорушень. Сьогодні балістичний облік Експертної служби МВС України налічує понад 400 тисяч одиниць зброї.

Озброїти можна кожного десятого жителя планети

За різними оцінками у світі є від 500 до 650 млн одиниць вогнепальної зброї — вистачить практично для кожного 10-го жителя планети. Лівову частку використовують законним чином правоохоронні органи та інші державні структури. Проте, за даними незалежного українського аналітичного центру «ADASTRA», частка незаконного обігу в загальному обсязі світової торгівлі зброєю становить близько 40%.

Разом із тим, жодних масштабних випадків незаконного обігу стрілецької зброї у зв'язку з розв'язаною росією війною проти України, не зафіксовано. Про це нещодавно заявила делегація ЄС при міжнародних організаціях у Відні під час засідання робочої групи зі стрілецької зброї конференції учасників конвенції ООН проти транснаціональної організованої злочинності. Починаючи з 2019 року, Євросоюз підтримує зусилля України в боротьбі з незаконним обігом зброї, боеприпасів та вибухових речовин. Крім того, докладаються зусилля для посилення контролю на зовнішніх кордонах ЄС.

Обіг зброї в Україні, а особливо в умовах війни, має бути під жорстким контролем, наголошують експерти. Правоохоронці повинні знати, скільки та яких саме стволів є в населення. Цьому зокрема сприяє згаданий вище Єдиний реєстр зброї. Правоохоронці переконані: це допоможе автоматизувати процес реєстрації та обліку дозволеного арсеналу.

Роман КИРЕЙ

Черкаські митники попалися під час одержання хабаря

Затримано двох працівників Черкаської митниці, які спокусилися на неправомірну вигоду.

Слідством встановлено, що працівники Черкаської митниці вимагали від підприємця неправомірну вигоду за нескладання адміністративних матеріалів про порушення ним митних правил під час ввезення 25 автомобілів з-за кордону та безперешкодне їх розмитнення.

Вказаних службових осіб затримано «на гарячому», безпосередньо під час отримання неправомірної вигоди в сумі 1250 доларів США, тобто по 50 доларів США за кожен ввезений автомобіль.

Наразі обом підозрюваним обрано запобіжні заходи у вигляді тримання під вартою.

Досудове розслідування здійснюють слідчі Четвертого слідчого відділу (з дислокацією у м. Черкаси) ТУ ДБР, розташованого у Києві.

Санкція указаної статті Кримінального кодексу України передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років, з конфіскацією майна.

Про це інформує пресслужба Черкаської обласної прокуратури.

Викрили запродавця

Зливав ворогу координати військових за 6 тисяч гривень.

У Черкасах затримано та повідомлено про підозру місцевому жителю, який за грошову винагороду «злив» спецслужбам РФ точні координати українських військ та систем ППО.

За процесуального керівництва прокурорів Черкаської обласної прокуратури 37-річному черкащанину повідомлено про підозру в несанкціонованому поширенні інформації про розміщення Збройних Сил України (ч.3 ст.114-2 КК України).

За даними слідства, місцевий житель за гроші, діючи на користь країни-агресора, заподіяв шкоду обороноздатності України. Чоловік з травня 2023 року перебував на зв'язку за допомогою месенджеру Telegram з представником спеціальних служб російської федерації. Він передавав дані про місця розташування військових частин, особового складу ЗСУ, техніки, а також ППО, розміщених на території Чер-

каської області.

До кожного повідомлення додавав знімок з інтернет-сервісу «GoogleMaps» з точними координатами. Слідством задокументовано, що за виконану роботу чоловік вже встиг отримати близько 6 тис. грн. Наразі за клопотанням сторони обвинувачення до підозрюваного застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою без права внесення застави.

Досудове розслідування та оперативний супровід забезпечують співробітники УСБУ в Черкаській області. Санкцією ч.3 ст.114-2 КК України передбачено покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 8 до 12 років, інформує пресслужба Черкаської обласної прокуратури.

Корисна ностальгія

Ностальгія може зробити більше, ніж просто дати вам теплі, приємні почуття — вона може принести користь вашому здоров'ю, стверджують вчені. Отже, давайте подивимося, що дає нам ностальгія.

ПРИСКОРЮЄ СХУДНЕННЯ

Пам'ятаєте дитячу забавку — розтягнутися на траві та подивитися на небо, розгадуючи форми хмар? Роблячи перерву щодня для такого відпочинку, незалежно від того, вивчаєте ви хмари чи просто дрімаєте, ви знижуєте стрес, що може допомогти вам швидше схуднути, йдеться в дослідженні, опублікованому в «Obesity Reviews». Навіть короткі миті спокою сигналізують вашій нервовій системі, що вона повинна відключити виробництво гормонів стресу, які уповільнюють обмін речовин.

ВІДНОВЛЮЄ САМОВЛАДАННЯ

Перечитайте улюблену дитячу книжку або перегляньте серіал, якщо ви відчуваєте занепокоєння та відсутність концентрації. Це може допомогти відчути більше самоконтролю, йдеться в дослідженні, опублікованому в журналі «Social Psychological and Personality Science». Це тому, що занурення в знайому обстановку з улюбленими персонажами й уже знайома сюжетною лінією дає можливість повністю розслабитися і відчути себе впевнено, не турбуючись про те, що буде далі.

ДАЄ ПРИПЛИВ ЕНЕРГІЇ

Вчені Мічиганського університету в галузі геронтології та гериатричної медицини стверджують, що регулярні розмови або зустрічі за горнятком кави зі старими друзями можуть зменшити втому. Вони пояснюють, що спілкування з людьми, які приносять вам радість, знижує почуття самотності, яке може спричинити втому й депресію. Спілкування з друзями може змусити ваш мозок виділяти дофамін, який допомагає відчувати себе енергійними.

ПОКРАЩУЄ СОН

Провівши щовечора трохи часу, обгорнувшись улюбленою ковдрою, ви не просто розслабляєтеся, вона може зігріти вас зсередини, м'яко заколисуючи. Наша дитяча асоціація із закутуванням у ковдру сигналізує мозкові, що час спати, а тиск і тепло допомагають йому виробляти гормони, які викликають сон.

ЗМІЦНЮЄ ІМУННУ СИСТЕМУ

Грати в безтурботні дитячі настільні ігри, як-от «Монополія», «Пастки та сходи» або «Проблеми» — це весело і знімає стрес. А регулярне уникнення стресу може запобігти застуді та протидіє вірусам, кажуть дослідники. Вони пояснюють, що постійний стрес шкодить імунній системі.

«Хотів як краще, а вийшло як завжди» — знайома фраза? Підходиш до близької людини з добрим словом, бажанням допомогти, хорошим наміром, а вам у відповідь лунає різка відповідь, вас ігнорують чи просять не лізти у чужі справи. Бувало?

Так починається безліч конфліктів. Постає запитання, як їх уникнути та правильно допомогти близькій людині у стресових ситуаціях.

У стресі увага людини фокусується на тому, що складно прийняти й пережити морально, де недостатньо ясності та внутрішньої сили впоратися з проблемами та викликами. В цьому стані будь-які зовнішні тригери, навіть позитивно забарвлені, люди не будуть сприймати.

Захисна реакція психіки через стрес стає потужнішою, тому людям важче чути одне одного та налагоджувати стосунки. Це важливо взяти до уваги тим, хто пропонує допомогу.

Комусь потрібно надавати допомогу, а комусь — поставити на паузу будь-які комунікації, побути на самоті, щоб почути свої власні потреби й ідеї внутрішнього «я». Після такого перебування на самоті з собою людина буде більш схильна відгукнутися на пропозиції допомоги, оцінити її необхідність для себе та прийняти без спротиву.

Що найчастіше призводить до конфлікту, коли намагаєшся донести свої добрі наміри людині в поганому чи нервовому настрої?

До конфлікту найчастіше призводить неготовність людини приймати будь-яку допомогу без пошуку винних через свій негативний настрій. Звинування інших починається з підсвідомості, через неготовність психіки впоратися з

Щоб не спровокувати конфлікт

емоційною напруженістю, неготовністю або неспроможністю впливу на ту чи іншу ситуацію.

Важливо, щоб той, хто пропонує допомогу, не ображався та чув іншу людину з її потребами. Той, кому пропонують допомогу, теж має нормально сприймати її та спокійно відмовлятися або ж приймати за потреби.

● Як правильно комунікувати з людиною, яка переживає стрес?

Вислухати, запитати, що зараз відчуває людина, чому для неї це важливо тощо.

Не знецінювати почуття фразою «заспокойся» чи якоюсь подібною.

Налаштувати контакт очима, говорити спокійно.

Дати можливість виплакати, не зупиняти у словесленні негативу, коригувати виключно ті висловлювання, що можуть стосуватися особисто вас і мати образливий характер та зневагу.

Якщо не відчуваєте в собі сил бути поряд із людиною, яка

Що робити, коли дитина не хоче їсти

Відомо, що не всі діти мають чудовий апетит, тому зазвичай батькам доводиться вмовляти їх і вдаватися до різних методів, щоб нагодувати своїх дітлахів. Український дитячий лікар, кандидат медичних наук, лікар вищої категорії і телеведучий Євген Комаровський опублікував корисні поради, які стануть у пригоді батькам, чия дитина відмовляється їсти.

1 Найголовніше правило — не робити з цього трагедію. Якщо дитина відмовилася їсти, або почала вередувати, потрібно одразу ж прибрати тарілку зі столу. Не треба її вмовляти і щось обіцяти.

2 У жодному разі не показуйте, що вам дуже важливо, хоче вона їсти чи ні.

3 Важливо, щоб дитина наступного разу отримала їжу тільки тоді, коли вся сім'я сяде за стіл. Не реагуйте на плач та інші маніпуляції, інакше вам знову доведеться складати «концертну програму».

4 Не можна давати між основними прийомами їжі печиво, цукерки та інші солодощі. Намагайтеся виробити режим і дисциплінувати не тільки дитину, а й себе.

Фрази, які говорить маніпулятор

Спілкуватися з маніпулятором завжди неприємно. Особливо небезпечно для психіки стосунки з такою людиною. Але як його розпізнати?

«Ти завжди неправильно мене розумієш!» Одна з найулюбленіших маніпуляторських фраз. Ніхто не каже, що у стосунках не буде проблем і непорозуміння, проте маніпулятор ніколи не зізнається, що в цьому є його вина. Його завдання — викликати у вас почуття провини. Всі образливі висловлювання на вашу адресу маніпулятор буде заперечувати, змушуючи вас думати, що це з вами щось не так, якщо ви постійно не так його розумієте.

«Ти зовсім мене не любиш!» Людям із нарцисичним

розладом завжди здається, що ставлення до їхньої персони має бути особливим. У цьому немає нічого дивного, оскільки в їхньому світі вони — єдина цінність для себе. На початку стосунків вони легко зачаровують партнера, переконуючи в його винятковості, однак не потерплять, якщо хтось почне вважати себе хоч трохи кращим за них. Щойно вони відчувають вашу зверхність, почнеться потік фраз у стилі «Ти зовсім мене не любиш!», «Ти завжди думаєш тільки про себе», причому це зовсім не так, але ма-

ніпулятор постійно вимагатиме від вас захоплення.

«Радій, що я в тебе є!»

Дуже часто маніпулятор знаходить собі в партнері людину з украй низькою самооцінкою. Тільки вона зможе витерпіти постійний тиск аб'юзера. А натиснути маніпулятор любить саме на найчутливіші точки людини зі свідомістю жертви — така особа боїться залишитися без партнера. У таких токсичних стосунках фрази «Та хто ти без мене», «Якби не я, ти б залишилася сама» — типове явище. І ще найнеприємніше, вони справді діють на партнера, змушуючи того постійно вибачатися і йти на поступки.

Обов'язково почати формулювати переписку із запитання: «Як ти?», «Чи почувався ти краще?» тощо. Важливо сказати співрозмовникові про причини своєї зацікавленості та бажання допомогти. Щире висловлення своїх почуттів завжди зчитується на користь довіри до ініціатора допомоги.

Далі можна викласти зміст своєї пропозиції допомоги та дати співрозмовникові можливість прийняти її або відмовитися.

Враховуйте час, коли доцільно комунікувати. Намагайтеся писати не надто пізно ввечері й не надто рано вранці. Обмежтеся робочими годинами, якщо це не чат із найближчими людьми.

Відправляйте персональні повідомлення у групових чатах через «@». Це допоможе не загубити повідомлення, й адресат точно знатиме, що звертаються до нього — як результат, ви зможете швидше отримати відповідь.

Якщо відправили повідомлення з помилками — редагуйте їх, це робиться по тапу на повідомлення. Якщо відправили не туди — просто перепрошуйте і видаляйте.

Не відправляйте голосові повідомлення без попередньої згоди отримувача, адже це не завжди зручно для адресата — він повинен знайти окремий час і місце для його прослуховування.

Пам'ятайте, у Viber усі чати та персональні дзвінки за замовчуванням захищені наскрізним шифруванням. Це дає хороший рівень безпеки, адже ніхто, навіть команда додатку, не мають до ваших повідомлень доступу. Повідомлення не зберігаються на серверах

месенджера, а ключі шифрування існують лише на пристрої користувача і його співрозмовника. Тож переписуйтеся спокійно.

● Чи є ситуації, в яких краще взагалі не продовжувати розмову? Як зрозуміти, що конфлікт зайшов у глухий кут і чи завжди з нього потрібно шукати вихід?

Іноді співрозмовникові під час конфлікту не вистачає емоційної стабільності та досвіду розв'язання конфліктів, саме тому є люди, що буквально тікають від вирішення конфлікту, зупиняючи діалог взаємними образами, гучним зачиненням дверей за собою тощо.

Важливо:

✓ усвідомте, що рівень готовності залишитися в конфлікті у кожного індивідуальний;

✓ коли починається перехід на особистості, крики, взаємні образи й усе, що вами не допускається, беріть паузу;

✓ дайте собі час проаналізувати все без зайвих емоцій;

✓ дайте час іншому зрозуміти свої почуття, заявити про них конструктивно.

Така пауза не дозволяє переходити особистісні межі одне одного та зберігає взаємоповагу, а також окреслює табу для вас і співрозмовника.

Вихід із конфлікту в здорових стосунках — визначення власного інтересу й готовність прийняття інтересу опонента. Тобто компроміс. Є приклади самопожертви або тиранії, їх оманливо називають виходом із конфлікту, хоча це частіше його приховане неусвідомлене продовження. Тож без досягнення компромісу конфлікт може вибухнути з новою силою та загостритися будь-якої миті.

У Черкасах планують суботні джазові вечори

Джазовий концерт у День Конституції України відбувся в Черкасах на площі біля міської ради, повідомили в пресслужбі установи.

На площі біля міської ради зібралось більш як півтисячі черкасців та гостей міста. Насамперед хвилиною мовчання вшанували пам'ять усіх полеглих у боях за Україну.

Музиканти із «Cherkasy Jazz Orchestra» півтори години дарували джазові композиції всім, хто прийшов на концерт. У програмі були твори як відомих джазових композиторів, так і написані спеціально для цього колективу. Серед іншого прозвучали оригінальне джазове виконання Гімну України, пісня на слова Ліни Костенко та інших українських авторів.

Разом із черкаськими музикантами виступали спеціальні гості з Одеси: Олексій Петухов за фортепіано й джазова співачка Юлія Костандова.

До речі, традиції музичних вечорів вирішено продовжити. З 8 липня «Cherkasy Jazz Orchestra» гратиме просто неба біля Черкаської міської ради кожної літньої суботи. У випадку повітряної тривоги можна буде пройти у найближчі укриття.

Фотофакт

Студент Черкаського національного університету ім.Б.Хмельницького ННІ фізичної культури, спорту і здоров'я Аллан Мамбетов узяв участь у чемпіонаті України з веслування на човнах «дракон», що проходив з 30 червня по 2 липня в Житомирі, та виборов низку перемог, одна з головних — «золото» на дистанції 2000 метрів (відкритий клас).

Бойовий клич українців

Багато хто, говорячи «Слава Україні!», не розуміє повного значення цього вислову.

Слава — одна із найголовніших і найдревніших божеств у наддніпрянських українців, богиня воєнної перемоги та мисливської удачі. З її зображенням на щиті роси йшли у бій.

За припущенням учених, від імені Слава походить назва слов'ян.

Наші пращури йшли на про, вигукуючи «Слава!» — звертаючись до богині Слави за допомогою та удачею в бою.

Тому коли ми кажемо «Слава Україні» — ми бажаємо Україні перемоги в бою; «Героям Слава» — перемоги живим героям; «Слава нації» — перемоги нації. А «Слава Богу!» — ми бажаємо Богу перемоги у вічній війні з п'янцюю.

«Слава Україні!» — це бойовий воєнний клич, заряджений силою наших предків. (З Інтернету)

Сказав — і влучив

Мова дає нам змогу не просто називати речі, а й оцінювати їх.

Один із нестандартних способів оцінки — мовна гра, що полягає в міжслов'яному накладанні (контамінація, телескопія). Так виникає третє слово з потужним експресивним ефектом: наприклад, мер + мафіозо — меріозо, путін + гітлер — путлер. А також: брехлама, ханастезіолог, демокрад, бодидеблінг, бандидат у депутати...

Кросворд

Реклама:
093
8704939

1	2	3	4	5	6		
7			8	9			
		10					
11				12			
		13					
		14		15			
16	17			18	19		
20				21			
22	23			24	25		
		26	27	28	29	30	31
32						33	
			34				
35						36	

По горизонталі: 7.Облік населення. 9.Багатомісний кінний екіпаж. 10.Китиця. 11.«Боїнг-747». 12.Метод, система дій. 13.Гірнична виробка. 16.Ремінь рюкзака. 18.Скетч-шоу «... Юкрайна». 20.Український поет ... Калинець. 21.Оправа дзеркала. 22.Великий казан. 24.Точка небесної сфери. 27.«Міст» Іриди після грози. 32.Богиня мудрості у греків. 33.Шал Нептуна. 34.Доба за непаду в Україні. 35.Несподівана подія. 36.Верхня частина віконної рами.

По вертикалі: 1.Застілля з криками «Гірко!». 2.Суворий вегетаріанець. 3.Пустельник. 4.Ім'я користувача ПК. 5.Великий широкий ніж. 6.Зухвалий бешкетник. 8.Меблі для переговорів. 14.Скумбрія. 15.Стисла узагальнена думка. 17.Лісова макака. 19.Англійський селянин у XIV ст. 23.Найстаріший англомовний університет у світі. 25.Сюжетна лінія роману, що відзначається напруженістю дії. 26.Том у палітурці. 28.Дисплей. 29.Мусульманський князь. 30.Міцний ...-папір. 31.Втрата сил від важкої праці.

Відповіді на кросворд, вміщений у номері за 28 червня ц.р.
По горизонталі: 5.Імпорт .6.Іванов. 9.Іслам. 10.Ідіотип. 11.Імідж. 17.Інерція. 18.Ітербій. 19.Ікс. 20.Іспанія. 21.Іво. 26.Індіана. 27.Іподром. 30.Інарі. 32.Інтрига. 33.Ілоти. 34.Ілюзія. 35.Іпомея.
По вертикалі: 1.Імам. 2.Ірида. 3.Іврит. 4.Іорі. 7.Істина. 8.Ідилія. 12.Ібіс. 13.Інта. 14.Іраклій. 15.Іудаїзм. 16.Іраваді. 22.Інженю. 23.Іній. 24.Іпох. 25.Іоніти. 28.Індія. 29.Ігапо. 31.Іола. 33.Ідея.

Усміхніться!

— Як на роздубаному Уазіку на рибалку приїду, клює чудово, навколо тиша. Як на новенькому Мерседес GL — так звідкись жінки з'являються, купатися поруч топлес починають...

— Теж рибалять!

— Леоніде, а що ви робили з трьома асистентками у лаборантській?

— Нічого...

— А чому тоді на вас кролик дивиться з такою повагою?

***

Як каже моя бабуса:

— Добре все вміти, але не дай Боже все самій робити.

— Татусю, я коли виросту, буду такою ж гарною, як ти!

— Ну, я думаю, ти будеш такою ж гарною, як мама.

— Ні-і, як мама — це довго! Я бачила, як вона спочатку крем, потім туш, потім помаду... А ти підвівся, вмився і вже — гарний!

— П'ятий день лежу на дивані, кіт уже бачить у мені конкурента.

— У їдальні:

— А суп є?
— Є один.
— Який?
— Гороховий розсолник.

— Це ж два супи?
— Тепер один, нам каструля потрібна була.

— Будете у місті, заходьте у гості.

— А адреса у вас яка?

— Та яка там

адреса?! Так заходьте!

— Це ваш шур тут бігав?

— Це не шур, а карликова такса!

— Кіт з'їв, значить шур.

Недаремно великих начальників називають птахами високого польоту, адже у таких птахів краси не побачиш, співу не почуєш, зате лайно дістається багатьом.

— Гріх впадати у відчай, коли є багато інших гріхів!

— Цей бюджетний.

— Алло! Це квартира 75, будинок 12, Ластовський провулок?

— Так!

— Вам потрібні гроші, що лежать у вас у нижньому ящику комоди?

— Потрібні!

— Тоді замовте у нашій фірмі металеві двері!

Черкаський КРАЙ
Засновник: Товариство з обмеженою відповідальністю «Редакція газети «Черкаський край»

Головний редактор — Т.С.КАЛИНОВСЬКА
Адреса редакції: 18002, м. Черкаси, вул. Хрещатик, 251.
інформаційний портал: www.kray.net.ua,
електронна адреса: kray.sk@i.ua
Телефони: 37-31-52 (тел./факс),
РЕКЛАМНА СЛУЖБА — 37-31-52,
093 870 4939 (корпоративний),
БУХГАЛТЕРІЯ — 37-14-15.

РУКОПИСИ ТА ФОТОЗНІМКИ НЕ РЕЦЕНЗУЮТЬСЯ І НЕ ПОВЕРТАЮТЬСЯ.
ТОЧКА ЗОРУ АВТОРІВ НЕ ЗАВЖДИ ЗБІГАЄТЬСЯ З ТОЧКОЮ ЗОРУ РЕДАКЦІЇ. ЛИСТУВАННЯ З ЧИТАЧАМИ ЛИШЕ НА СТОРІНКАХ ГАЗЕТИ.

Реєстраційне свідоцтво серія ЧС №998ПР, видане 2 лютого 2018 року. Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК, № 6073, видане 13.03.2018 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України.
Газета виходить з 5 листопада 1918 року (до 1991 року під назвою «Черкаська правда»). Газета нагороджена орденом «Знак Пошани», Почесною грамотою обласної державної адміністрації та обласної ради.

Набір та верстка комп'ютерного центру редакції газети «Черкаський край». Газета віддрукована: ФОП Журило С.Д. м.Черкаси, вул.Кобзарська, 1А. Друк офсетний. Загальний тираж місяця 12600. Індекс 61071. **Замовлення №756**